

dr Anna Liszewska
adiunkt w Katedrze Kameralistyki
Wydział Fortepianu, Organów, Klawesynu, Muzyki Dawnej i Jazzu
Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów
w Łodzi

AUTOREFERAT

1. Posiadane stopnie, kwalifikacje i tytuły

1995 - magister sztuki

Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina w Warszawie, Wydział Fortepianu, Klawesynu i Organów, specjalność gra na fortepianie

1998 - ukończenie studium podyplomowego w specjalności gra na fortepianie - kameralistyka

Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina w Warszawie

2003 - uzyskanie pełnych kwalifikacji pedagogicznych

Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina w Warszawie, Międzywydziałowe Studium Pedagogiki

2009 - doktor sztuki muzycznej w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka

Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi, Wydział Fortepianu, Organów, Klawesynu i Instrumentów Dawnych

2. Dotychczasowe zatrudnienie w jednostkach naukowych, artystycznych i szkolnictwie

1995 do chwili obecnej - Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. H. Wieniawskiego w Łodzi; nauczyciel gry na fortepianie, nauczyciel mianowany (1999) nauczyciel dyplomowany (2003)

1998 - 1999 - Orkiestra Polskiego Radia w Warszawie pod dyr. Wojciecha Rajskiego (umowa o dzieło)

1999 do chwili obecnej - Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi; wykładowca - akompaniator (godziny zleczone, 1/2 etatu, od 2001 cały etat) Wydział Wokalno-Aktorski, od 2005 starszy wykładowca (cały etat) Wydział Wokalno-Aktorski,

Wydział Instrumentalny, od 2010 adiunkt (cały etat) Katedra Kameralistyki, od 2012 r. Prodziekan Wydziału Fortepianu, Organów, Klawesynu, Muzyki Dawnej i Jazzu

3. Wykształcenie, działalność zawodowa, artystyczna i naukowa

W 1990 r. ukończyłam Państwowe Liceum Muzyczne im. H. Wieniawskiego w Łodzi w klasie fortepianu mgr Anny Juszcak i rozpoczęłam studia w Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie na Wydziale Fortepianu, Klawesynu i Organów pod kierunkiem prof. Lidii Kozubek (II Katedra Fortepianu kierowana przez prof. Reginę Smendziankę). W latach 1991-1994, równoległe z grą solową, studiowałam w klasie kameralistyki prof. Barbary Halskiej. Studia ukończyłam w 1995 r. z wynikiem bardzo dobrym. Moja praca dyplomowa pt. „Józef Hofmann jako pedagog”, napisana pod kierunkiem prof. L. Kozubek, została opublikowana w Zeszytach Naukowych Katedry Pedagogiki AMFC (nr 30 z 1996 r.). Podczas studiów uczestniczyłam w kursach mistrzowskich prowadzonych przez prof. J. Owingsa (AMFC 1993) i prof. A. Jasińskiego (Wrocław 1993). Po ukończeniu studiów podjęłam pracę w Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I i II st. im. H. Wieniawskiego w Łodzi jako nauczyciel gry na fortepianie i akompaniator. W 1999 r. uzyskałam akt mianowania, a w 2003 r. stopień nauczyciela dyplomowanego. Trzykrotnie otrzymałam Nagrodę Dyrektora Szkoły za wyróżniające osiągnięcia w pracy pedagogicznej i wychowawczej oraz za aktywną pracę zawodową, a także Srebrny Medal Prezydenta RP za długoletnią służbę. Wielokrotnie jako nauczyciel uczestniczyłam w seminariach i kursach prowadzonych przez wybitnych pianistów-pedagogów (m.in. prof. Verę Gornostaevę, prof. Arie Vardiego, prof. Piotra Lacherta, prof. Ewę Pobłocką, prof. Waldemara Wojtala, prof. Katarzynę Popową-Zydroń, prof. Wierę Nosinę, prof. Jerzego Sulikowskiego, prof. Marię Niemirę, prof. Andrzeja Artykiewicza, prof. Annę Jastrzębską-Quinn), a także - wraz z uczniami - w regionalnych i ogólnopolskich przesłuchaniach, konkursach i festiwalach.

W latach 1996 – 1998 ukończyłam studia podyplomowe w zakresie gry zespołowej pod kierunkiem prof. Barbary Halskiej w AMFC w Warszawie. W tym czasie uczestniczyłam również w kursach dla nauczycieli akompaniatorów szkół muzycznych organizowanych przez CEA (Olsztyn 1996, Łódź 1997).

W latach 1998 – 1999 współpracowałam z Orkiestrą Polskiego Radia w Warszawie pod dyr. Wojciecha Rajskiego uczestnicząc w nagraniach zespołu i koncertach, m.in. w czasie tournée w Niemczech. Ze współpracy tej zrezygnowałam podejmując zatrudnienie w Akademii Muzycznej w Łodzi na stanowisku wykładowcy (1999-2005), a później starszego wykładowcy (2005-2010). Jako akompaniator-korepetytor pracowałam kolejno w klasach wokalnych: prof. Zdzisława Krzywickiego, prof. Delfiny Ambroziak, st. wykł. Jana Kunerta, prof. Włodzimierza Zalewskiego, prof. Piotra Micińskiego, prof. Ziemowita Wojtczaka, prof. Leonarda Andrzeja Mroza, prof. Anny Dzionek-Kwiatkowskiej, prof. Jolanty Gzelli, prof. Urszuli Krygrer. Od 2009 r. akompaniując uczestniczyłam w zajęciach także w klasach instrumentalnych: altówki prof. Zbigniewa Friemanna,

a następnie prof. Jolanty Kopczyńskiej, a także w klasie wiolonczeli prof. Agaty Jareckiej oraz klasie fletu prof. Antoniego Wierzińskiego i dr Eweliny Zawisłak. Podczas mojej pracy dydaktycznej na Uczelni wielokrotnie brałam udział wraz ze studentami w audycjach, koncertach, kursach interpretacji muzyki wokalne (m.in. prowadzonych przez prof. H. Łazarską i prof. P. Łykowskiego), recitalach dyplomowych (19 dyplomów studiów magisterskich), ogólnopolskich i międzynarodowych konkursach sztuki wokalne we Wrocławiu, Warszawie, Katowicach, Włoszakowicach, Dusznikach Zdroju, Nowym Sączu, Sosnowcu i Dreźnie, na których otrzymywali oni nagrody i wyróżnienia. Byli to m.in. Bernardetta Grabias (wyróżnienie na V Międzyuczelnianym Konkursie Wykonawstwa Polskiej Pieśni Artystycznej im. Edmunda Kossowskiego, Warszawa 2001), Szymon Komasa (I nagroda i nagroda specjalna na IX Ogólnopolskim Konkursie Wokalnym im. Haliny Słoniowskiej, Duszniki Zdrój 2008), Aleksander Jan Zuchowicz (wyróżnienie na IX Ogólnopolskim Konkursie Wokalnym im. Haliny Słoniowskiej, Duszniki Zdrój 2008, wyróżnienie na I Europejskim Konkursie Tenorów, Sosnowiec 2009), Piotr Hruszewski (wyróżnienie na XIII Międzynarodowym Konkursie Sztuki Wokalnej im. Ady Sari, Nowy Sącz 2009, III nagroda na IX Międzyuczelnianym Konkursie Wykonawstwa Polskiej Pieśni Artystycznej im. Edmunda Kossowskiego, Warszawa 2010).

Na II Ogólnopolskim Konkursie Wokalnym im. Haliny Słoniowskiej we Wrocławiu w roku 2003 oraz IV Ogólnopolskim Konkursie Wokalnym im. Krystyny Jamroz w Kielcach w 2010 r. otrzymałam dyplomy za wyróżniający się akompaniament.

W latach 1997-1999, 2001 i 2007 pracowałam także jako akompaniator podczas letnich Kursów Interpretacji Muzycznej w Nowym Sączu, towarzysząc w lekcjach i koncertach skrzypkom, wiolonczelistom, flecistom i wokalistom doskonalącym swoje umiejętności pod kierunkiem: prof. T. Gadziny, prof. M. Szczepanowskiej, prof. D. Stabrawy, prof. A. Wróbla, prof. A. Wierzińskiego, prof. H. Łukomskiej, prof. J. Janucik i prof. W. Zalewskiego.

Równoległe z działalnością pedagogiczną i dydaktyczną prowadziłam działalność artystyczną koncertując jako solistka (m.in. z orkiestrą Polish Camerata pod dyr. Marka Głowackiego) i kameralistka w Filharmonii Łódzkiej, Akademii Muzycznej w Łodzi, Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Warszawie (uroczystość nadania Doktoratu Honoris Causa Bernardowi Ładyszowi), Akademii Świętokrzyskiej im. Jana Kochanowskiego w Kielcach, Politechnice Łódzkiej, Muzeum Historii Miasta Łodzi i innych.

W 2009 r., na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Folklor jako inspiracja twórczości wybranych kompozytorów słowiańskich XIX i XX wieku”, której promotorem był prof. dr hab. Cezary Sanecki, na Wydziale Fortepianu, Organów, Klawesynu i Instrumentów Dawnych Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi, uzyskałam tytuł doktora sztuki. Całość wraz z nagraniem dzieła artystycznego (I.J. Paderewski Album tatrzańskie op. 12 na fortepian, A. Dvorzak Melodie cygańskie op. 55, D. Szostakowicz Sonata na wiolonczelę i fortepian d-moll op. 40 i A. Tansman Suita-Divertissement na skrzypce, altówkę, wiolonczelę i fortepian) została w 2013 r.

opublikowana przez wydawnictwo Łódzkiego Towarzystwa Naukowego. Tematyka podjęta przeze mnie w pracy doktorskiej związana z wpływem szeroko pojętego folkloru na twórczość kompozytorów słowiańskich miała kontynuację w moich dalszych działaniach artystycznych i badawczych. Jej wybór nie był przypadkowy, a na kierunek moich działań miały niewątpliwie wpływ autorytety które ukształtowały zarówno moje zainteresowania związane z oddziaływaniem czynników geograficznych i społecznych na twórczość muzyczną, jak i moją estetykę muzyczną, a także warsztat pianistyczny i badawczy. Do osób, które najbardziej wpłynęły na rozwój moich zainteresowań, a w konsekwencji także działań artystycznych, zaliczam mojego Ojca – prof. dr hab. Stanisława Liszewskiego, geografa i humanistę, z którym od dzieciństwa przemierzałam szlaki turystyczne polskich gór i odbywałam zagraniczne ekspedycje geograficzne. To rozbudziło moją ciekawość świata oraz chęć poznania i zrozumienia oddziaływania zarówno środowiska przyrodniczego, jak i uwarunkowań społecznych na szeroko rozumianą twórczość, jej charakterystykę i przekaz. W dziedzinie muzyki najwięcej zawdzięczam prof. Lidii Kozubek, znakomitej pianistce i muzykologowi, która podczas studiów w AMFC w Warszawie ukształtowała mój warsztat pianistyczny i badawczy, zawsze zwracając szczególną uwagę na kontekst kompozycji, logikę interpretacji jej przebiegu muzycznego i pokorę w stosunku do kompozytora, jego dzieła i zapisu tekstu muzycznego. Osobą, która w szczególny sposób przyczyniła się do wyboru specyfiki mojego muzycznego i artystycznego działania jest prof. Barbara Halska, wybitna pianistka-kameralistka. Na Jej zajęciach z kameralistyki odkryłam możliwość współtworzenia interpretacji muzycznej opartej na wzajemnym oddziaływaniu na siebie osobowości i potencjału twórczego wykonawców. Swój dalszy rozwój oparłam na doświadczeniach zdobytych dzięki wieloletniej pracy akompaniatora w klasach wokalnych i instrumentalnych, gdzie miałam możliwość zetknięcia się z wybitnymi osobowościami artystycznymi zarówno wśród pedagogów, jak i studentów. Ten rodzaj działalności przyczynił się także do poznania bardzo różnorodnego repertuaru, wymagającego ode mnie elastyczności interpretacyjnej popartej wszechstronnymi umiejętnościami warsztatowymi.

Po uzyskaniu stopnia doktora sztuki rozpoczęłam pracę jako adiunkt w Katedrze Kameralistyki Akademii Muzycznej w Łodzi prowadząc częściowo samodzielnie zajęcia z nauki akompaniamentu i czytania nut *a'vista* oraz kameralistyki fortepianowej, a częściowo dzieląc je z prof. Cezarym Saneckim, prof. Bogusławem Pikałą, dr hab. Witoldem Holtzem, prof. AM. Prowadzony wspólnie z dr hab. Witoldem Holtzem, prof. AM zespół (trio fortepianowe) otrzymał wyróżnienie na XIX Międzynarodowym Konkursie Muzyki Kameralnej im. Kiejstuta Bacewicza w Łodzi w 2016 r. Jednocześnie z pracą dydaktyczną starałam się kontynuować moje poszukiwania w obszarze różnych form kameralnej twórczości kompozytorów słowiańskich, w szczególny sposób naznaczonej kulturotwórczym czynnikiem jakim jest folklor. Najbardziej mi bliska emocjonalnie i kulturowo jest twórczość kompozytorów polskich. Jej właśnie poświęcone były kolejne projekty zrealizowane przy udziale śpiewaka Piotra Hruszwickiego oraz pianistek: Anny Mikolon i Agaty Górskiej-Kołodziejskiej.

Pierwszy z nich to płyta „Entuzjasta” z pieśniami, miniaturami fortepianowymi i wybranymi balladami St. Moniuszki w transpozycji na głos basowy, wydana w 2013 roku i prezentowana m.in. na antenie radiowej PR w programie 1, w audycjach p. Adama Rozlacha „Tak to bywało”. Praca nad wyborem i przygotowaniem repertuaru tej płyty trwała dwa lata i obejmowała znacznie większy zakres materiału muzycznego z bogatej twórczości wokalne St. Moniuszki. Razem poszukiwaliśmy tych, które w transpozycji na głos basowy zabrzmiały najbardziej naturalnie i jednocześnie charakterystycznie dla tego rodzaju głosu. W tym czasie wykonaliśmy wspólnie wiele recitali z różnorodną wokalną muzyką polską, dopełnionych miniaturami fortepianowymi. Wieloletnia współpraca z Piotrem Hruszwickim, śpiewakiem o niezwyklej osobowości artystycznej, obdarzonym ciepłym i miękkim basowym głosem i jednocześnie siłą przekazu emocjonalnego, spowodowała konieczność wrażliwego towarzyszenia jego emocjonalnym i osobistym interpretacjom. Dzięki temu doświadczeniu lepiej zrozumiałam specyfikę instrumentu jakim jest głos ludzki, którego działanie jest bezpośrednio zależne od towarzyszącego mu pianisty. Rola akompaniującego jest w tym wypadku wyjątkowo odpowiedzialna we wspólnym tworzeniu interpretacji muzycznej. Prowadząc obecnie zajęcia z nauki akompaniamentu zawsze staram się uwrażliwiać studentów-pianistów na to, że głos ludzki to przede wszystkim osobowość człowieka, który nie tylko przetwarza przez swoje emocje i bardzo indywidualne odczucia materię muzyczną i tekst słowny, ale także w szczególny sposób oczekuje od towarzyszącego mu pianisty wsparcia w emocjonalnym przeprowadzeniu interpretacji.

Następne dwa projekty dotyczyły zapomnianej (przede wszystkim z powodu braku wznowień wydawniczych nut) i rzadko dziś upowszechnianej fortepianowej twórczości na cztery ręce polskich kompozytorów XIX wieku.

Z pianistką Anną Mikolon, w ramach jej projektu artystycznego, zrealizowałam nagranie trzech z dziesięciu cykli utworów na fortepian na cztery ręce Z. Noskowskiego, które stanowi czwartą część antologii fortepianowej twórczości tego kompozytora. Praca nad tymi utworami była naturalną kontynuacją tematu związanego z wpływem folkloru na muzykę. Siła jego oddziaływania i idea, która przyświecała zarówno St. Moniuszce jak i Z. Noskowskiemu sprawiły, że ich dzieła miały fundamentalne znaczenie dla ocalenia elementów narodowych i przekazania spuścizny kulturowej następnym pokoleniom. Przyczynili się także do stworzenia polskiej stylistyki muzycznej opartej - dzięki elementom ludowym - na czystym przekazie emocjonalnym, bez pustej wirtuozerii i popisu. Krakowiaki op.7, Sześć Mazurów op. 38 i Sześć Polonezów op. 42 Z. Noskowskiego ukazały się nakładem wydawnictwa Acte Prealable w styczniu 2018 r., pozostałe cykle są w przygotowaniu. Twórczość tę szerzej zanalizowałam i przedstawiłam w artykule pt. „Zygmunt Noskowski - zapomniana polska muzyka fortepianowa na cztery ręce”, wydanym przez czasopismo Wydziału Fortepianu, Organów, Klawesynu, Muzyki Dawnej i Jazzu AM w Łodzi, *Notes Muzyczny* nr 8.

Z pianistką Agatą Górską-Kołodziejską - jako kolejny projekt - zrealizowałam nagranie płyty „Zapomniana polska muzyka fortepianowa na cztery ręce”, wydanej przez wydawnictwo DUX w 2017 r. (DUX 1433). Spośród bogatej literatury tego gatunku wybrałyśmy wspólnie repertuar w szczególny sposób naznaczony pierwiastkiem polskim.

Na płycie znalazły się utwory M. Szymanowskiej, F. Chopina, K. Mikulego, J. Zarębskiego, K. Kurpińskiego i I.J. Paderewskiego. Współpracując od 2013 r., prezentowałyśmy na licznych koncertach różnorodny stylistycznie i gatunkowo repertuar. Z czasem myślą przewodnią naszych prezentacji stało się propagowanie muzyki polskiej i dzieł kompozytorów mniej znanych, których twórczość stopniowo ulega zapomnieniu. Obecnie przygotowujemy program z muzyką C. Chaminade na dwa fortepiany. Nasze wspólne myślenie o muzyce i połączenie osobowości o kontrastujących temperamentach (dopełniających się jednak w pewną całość), powodują nieustanną stymulację i ciekawą perspektywę rozwoju współpracy w stworzonym przez nas i stale koncertującym duecie *Maria Szymanowska Piano Duo*.

Szczególnym projektem w moim dorobku artystycznym po uzyskaniu stopnia doktora sztuki jest realizacja nagrań wszystkich instrumentalnych duetów kameralnych (DUX 1317, 2016) i wybranych utworów fortepianowych (DUX 1441, 2018) najmłodszego syna W.A. Mozarta - Franza Xavera Wolfganga jr. Mozarta, zwanego „Mozartem lwowskim”. Dogłębne poznanie twórczości tego kompozytora było powodowane ciekawością osoby i losów potomka genialnego twórcy oraz jego związku z kulturą słowiańską. Prawie 30-letni stały pobyt we Lwowie i okolicach zaowocował bardzo oryginalnym połączeniem pierwiastków ludowej muzyki polskiej i rosyjskiej, z klasycznymi formami i stylistyką wczesnoromantyczną w utworach tego niezwykle utalentowanego pianisty i kompozytora. Przy realizacji nagrania utworów kameralnych pomogli mi znakomici soliści, których zaangażowanie i indywidualne spojrzenie na tę twórczość pozwoliły ukształtować jej interpretację. Razem z flecistką Ewelina Zawiślak próbowałyśmy uchwycić romantyczną narrację w bardzo klasycznie ukształtowanej formie rondo. Wnikliwa praca nad Sonatą op. 19 z wiolonczelistką Agnieszką Kołodziej pozwoliła na stworzenie artystycznej interpretacji tego utworu nakierowanej na subtelności wyrazowe. Kreatywność i aktywne muzyczne partnerstwo skrzypka Łukasza Błaszczyka wpłynęły na kameralną realizację nie tylko zapisu nutowego, ale także idei wspólnego muzykowania. Wybór repertuaru płyty z utworami fortepianowymi został podyktowany chęcią upowszechnienia utworów najbardziej pokazujących związek muzyki F.X. Mozarta z otoczeniem, w którym żył przez wiele lat. Twórczość ta pozbawiona patosu i ciężaru głębokich emocji jest jednak rodzajem historycznego dokumentu świadczącego o estetyce, uczuciowości, zapotrzebowaniu społecznym, stylistyce i kulturze muzycznej tamtych czasów.

Obok wymienionych projektów artystycznych, od czasu uzyskania stopnia doktora sztuki, wielokrotnie czynnie uczestniczyłam w Ogólnopolskich Konferencjach Artystyczno-Naukowych w Akademii Muzycznej w Łodzi i Akademii Muzycznej w Gdańsku, każdorazowo przygotowując prezentację związaną z tematyką wydarzenia i traktując poznawczo i rozwojowo ten rodzaj aktywności badawczej i artystycznej. Jako solistka i kameralistka występowałam z recitalami muzycznymi w ramach koncertów organizowanych przez Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Politechnikę Łódzką, Uniwersytet Łódzki, Akademię Muzyczną w Łodzi, Akademię Muzyczną w Gdańsku, Politechnikę Gdańską, Filharmonię Bałtycką, Prom Kultury w Warszawie, Muzeum Historii Miasta Łodzi, Muzeum Miasta Pabianic, Muzeum Walewskich w Tubądzinie, Muzeum Zamek w Oporowie, Muzeum Dworek Sierakowskich w Sopocie, Muzeum

Ziemi Chełmińskiej, Towarzystwo Muzyczne im. H. Wieniawskiego w Lublinie, Warszawskie Towarzystwo Muzyczne, Towarzystwo Irlandzko - Polskie w Dublinie, Conservatorio di Musica Calouste Gulbenkian de Braga i wielu innych. Współpracowałam z artystami: śpiewakami - Dorotą Cątek, Małgorzatą Jałochą, Patrycją Krzeszowską-Kubit, Olgą Maroszek, Izabelą Połońską, Martą Siewierą, Dorotą Wójcik, Agnieszką Wawrzyniak, Piotrem Hruszwickim, Sewerynem Ropengą, Aleksandrem Janem Zuchowiczem, instrumentalistami - Dorotą Cegielską, Agnieszką Kołodziej, Joanną Woszczyk-Garbacz, Ewelina Zawiaślak, Łukaszem Błaszczakiem, Józefem Kolinkiem, Tomaszem Królem, Robertem Stefańskim, oraz pianistkami - Anną Mikolon i Agatą Górską-Kołodziejską, z którą od 2016 r. tworzę duet fortepianowy *Maria Szymanowska Piano Duo*, a także z reżyserami dźwięku realizującymi powstałe nagrania - Małgorzatą Polańską, Zbigniewem Kusiakiem, Jackiem Puchalskim i Krzysztofem Sztekmilerem.

4. Działalność organizacyjna, pełnione funkcje, współpraca ze stowarzyszeniami i ośrodkami kultury

W latach 2010-2012 byłam powołana w skład zespołu do spraw Departamentu Instrumentów Polityki Naukowej podległego Prorektorowi ds. naukowo-dydaktycznych AM w Łodzi. W 2010 r. otrzymałam Nagrodę Rektora AM w Łodzi III stopnia za ogromny wkład pracy w przygotowanie Ankiety dotyczącej Parametryzacji Wydziału Fortepianu, Organów, Klawesynu i Instrumentów Dawnych.

Od 2012 r. do dziś pełnię w ramach wyboru na kadencję 2012-2016 oraz 2016-2020 funkcję Prodziekana Wydziału Fortepianu, Organów, Klawesynu, Muzyki Dawnej i Jazzu. W związku z tą funkcją, w ramach swoich kompetencji, których zakres obejmuje przede wszystkim koordynowanie działań związanych z działalnością naukową Wydziału, nadzór nad prowadzeniem dokumentacji dotyczącej działalności Katedr podległych Wydziałowi oraz prowadzenie spraw związanych z systemem jakości kształcenia na Wydziale, zainicjowałam i zorganizowałam działalność wydziałowego czasopisma - półrocznika o profilu naukowo-artystycznym pt. *Notes Muzyczny* wydawanego od 2014 r. i od 2017 r. umieszczonego w amerykańskiej bazie naukowej EBSCO. Za pracę nad przygotowaniem i wydaniem czasopisma otrzymałam w 2014 r. Nagrodę Rektora AM w Łodzi III stopnia. Od 2013 r. prowadzę także cykl koncertów *Estrada Młodych* prezentujący i promujący dokonania i dorobek artystyczny studentów wszystkich stopni i specjalności Wydziału Fortepianu, Organów, Klawesynu, Muzyki Dawnej i Jazzu w ramach wymiany międzyuczelnianej z AM w Gdańsku, Bydgoszczy, Katowicach, Wrocławiu, Poznaniu i UMFC w Warszawie. Do tej pory w AM w Łodzi odbyło się 45 koncertów, których w większości byłam także prelegentem. Uczestniczyłam w organizacji międzynarodowych konkursów: XVIII Międzynarodowego Konkursu Muzyki Kameralnej im. Kiejstuta Bacewicza w Łodzi (2012), I Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego „Wykonawstwo bez limitu” (2013) a także XIX Międzynarodowego Konkursu Muzyki Kameralnej im. Kiejstuta Bacewicza w Łodzi (2016).

W ramach działań poza Uczelnią współpracuję z Ośrodkiem Kultury w Wieliszewie uczestnicząc w jury Ogólnopolskich Konkursów Pianistycznych „Zaczarowany Fortepian”, a także z Łódzkim Towarzystwem Naukowym, Żychlińskim Domem Kultury i Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Mickiewicza w Żychlinie oraz Stowarzyszeniem Śpiewaków Pasjonatów, występując w okolicznościowych koncertach upamiętniających rocznice narodowe lub popularyzujących muzykę klasyczną. Od 2011 r. jestem członkiem Oddziału Łódzkiego Stowarzyszenia Polskich Artystów Muzyków, a od 2018 r., w ramach wyboru na kadencję 2018-2022, jego Wiceprzewodniczącą.

5. Osiągnięcie wynikające z art.16 ust.2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (t.j. Dz.U. 2017, poz. 1789 ze zm.) - nagrania utworów kameralnych i wybranych utworów fortepianowych Franza Xavera Wolfganga jr. Mozarta wydane na dwóch płytach przez wydawnictwo DUX w 2016 r. (DUX1317) i 2018 r. (DUX1441)

Powstanie nagrań wybranych przeze mnie kameralnych i solowych kompozycji F.X. Mozarta jest po części wynikiem moich poszukiwań związku i wpływu twórczości tego kompozytora na dzieła m.in. F. Chopina, ale także zainteresowania rzeczywistym występowaniem muzycznych elementów folkloru słowiańskiego w jego utworach i ich znaczenia dla interpretacji. Inspiracją do poznania twórczości F.X. Mozarta było odkrycie pewnych podobieństw fakturalnych w Rondzie e-moll na flet i fortepian do fragmentów I części Tria g-moll op. 8 F. Chopina. Przypadek zrzucił, że utwór ten został włączony w program recitalu fletowego, do którego współwykonania zostałam zaproszona. Nurtujące mnie wrażenie o znajomości tego utworu, którego nigdy wcześniej nie opracowywałam, sprawiło, że zainteresowałam się osobą nieznanego mi wówczas kompozytora. Bardzo skromne informacje encyklopedyczne spowodowały, że postanowiłam dotrzeć do zapisu innych jego kompozycji i samodzielnie ocenić, czy to Chopin był inspiracją dla Mozarta, czy może wręcz odwrotnie, jak głęboko twórczość kompozytorów żyjących przecież w jednym czasie i czerpiących inspiracje z tych samych elementów folkloru przenikała się. Z czasem udało mi się dotrzeć do napisanej w roku 2009 przez Karsten Nottelmann pierwszej i jedynej jak dotąd obszernej biografii F.X. Mozarta „W.A. Mozart Sohn. Der Musiker und das Erbe des Vaters” (Barenreiter Verlag, ISBN 978-3-7618-2164-0), a następnie do opracowanych przez nią opisów wydanych niedawno przez wyd. Henle Verlag nut kompozycji fortepianowych tego kompozytora, którymi posłużyłam się przy interpretacji wybranych utworów. Na zdobycie materiałów instrumentalnych duetów (sonat skrzypcowych) czekałam ponad rok, wreszcie znalazłam je w niewielkim szwajcarskim wydawnictwie Amadeus Verlag. Empiryczne poznanie tej specyficznej twórczości pozwoliło mi zbliżyć się do osobowości człowieka, pianisty i kompozytora, którego działalność twórcza i artystyczna jest związana ze stylistycznym przełomem, a jednocześnie naznaczona zarówno piętnem oceny w obliczu dzieł genialnego ojca, jak i wpływem muzycznej kultury kresów (Polska, Ukraina), gdzie spędził blisko 30 lat swojego życia. Dotarcie do źródeł i nut kompozycji ujętych w

klasyczne formy, a jednak oryginalnych poprzez użycie ludowych melodii słowiańskich, a także stworzonego przez F.X. Mozarta wzoru miniatury poloneza melancholijnego, zaowocowało utrwaleniem tych najbardziej w mojej opinii charakterystycznych i wartościowych kompozycji na dwóch płytach CD stanowiących łącznie dzieło artystyczne przedstawione do oceny. Przy opracowywaniu ich interpretacji posłużyłam się także dokonanymi w ostatnim czasie nagraniami wszystkich dzieł fortepianowych F.X. Mozarta przez austriacką pianistkę Sussan van Laun na historycznym instrumencie dla Mozarteum w Salzburgu.

Franz Xaver Wolfgang jr. Mozart urodził się 26 lipca 1791 r., zaledwie cztery miesiące przed przedwczesną śmiercią swego genialnego ojca, i już w dzieciństwie został ukierunkowany do kontynuacji rodzinnej tradycji zawodu muzyka. Mając 2 lata pobierał pierwsze lekcje gry na fortepianie, a od 1796 r. jego edukacją zajmowali się kolejno: Frantisek Xaver Dusek w Pradze i Johann Nepomuk Hummel w Wiedniu. Gruntowne studia kompozycji odbył pod kierunkiem Josepha Haydna, Sigismunda van Neukomma, Andreego Streichera, Johana Georga Albrechtsbergera, Georga Voglera i Antonio Salieriego. Pierwszym opublikowanym w 1802 r. jego utworem był Kwartet fortepianowy g-moll op.1, w którym posłużył się formą wariacji, potem wielokrotnie wykorzystywaną w samodzielnych kompozycjach fortepianowych. Większa część twórczości F.X. Mozarta jest związana z fortepianem. Jako pianista zadebiutował z wielkim powodzeniem w kwietniu 1805 r. wykonując podczas koncertu w Pradze m.in. Koncert fortepianowy C-dur KV 467 swojego ojca i zdobywając uznanie i popularność. Była ona jednak w dużej mierze związana ze sławą ojca, a umiejętności młodego Mozarta jr. każdorazowo przyrównywano do geniuszu Wolfganga Amadeusza. W 1808 r. Franz Xaver opuścił Wiedeń, by podjąć pracę i podążyć własną drogą. Przez kilka lat pracował jako nauczyciel muzyki u hrabiego Baworowskiego w Podkamieniu koło Rohatynia oraz u polskiej rodziny Janiszewskich w Bursztynie. W 1813 r. na stałe osiadł we Lwowie, gdzie spędził blisko 25 kolejnych lat swojego życia udzielając lekcji muzyki, komponując i koncertując jako pianista i dyrygent.

Cztery duety instrumentalne przedstawione na płycie z utworami kameralnymi powstały w pierwszej części wędrówki kompozytora w poszukiwaniu swojej autonomii. **Sonata B-dur op. 7** na skrzypce i fortepian, napisana jeszcze w Wiedniu w 1806 r., ma budowę 3-częściowej formy klasycznej zbliżonej do wzoru sonat W.A. Mozarta. W klasycznej konstrukcji (cz. I Allegro sonatowe, cz. II Adagio ma non troppo i cz. III Presto-rondo) wyraźne są elementy stylu galant charakteryzującego się przystępnymi tematami, elegancją, wdziękiem i lekkością brzmienia, choć występuje w niej także pewna zapowiedź romantyzmu w opracowaniu partii fortepianu. Podobne cechy znajdziemy także w **Rondzie e-moll** na flet i fortepian powstałym w 1810 r. na zamówienie lipskiego wydawcy Gottfrieda Christoha Haertla jako część niedokończonych nigdy Sonaty. Nieco inna w swojej konstrukcji jest **Sonata F-dur op. 15** napisana w 1811 r. już w Galicji i prawdopodobnie dedykowana córce hrabiego Baworowskiego Henriette, uczennicy kompozytora. Partia fortepianu jest zdecydowanie prostsza, a całość posiada już 4. częściową budowę z tanecznym Polonezem w cz. III. Najbardziej dojrzała muzycznie i indywidualna stylistycznie spośród wszystkich kameralnych duetów instrumentalnych

F.X. Mozarta jest **Sonata E-dur op. 19** na wiolonczelę (skrzypce) i fortepian skomponowana w 1814 r. we Lwowie. W jej fakturze i formie wyraźnie widoczny jest pierwiastek wczesnoromantycznego stylu brillante. Wirtuozowska partia fortepianu i umiejscowiona w wysokich rejestrach partia wiolonczeli stawiają wysokie wymagania wykonawcze i interpretacyjne, a cz. II Andantino espressivo może być polem do bardzo osobistej i emocjonalnej wypowiedzi.

Spośród utworów na fortepian solo powstałych w tamtym czasie na szczególną uwagę ze względu na formę oraz użycie jako tworzywa tematycznego ludowej pieśni rosyjskiej i polskich tańców narodowych zasługują kompozycje napisane latach 1807-1815: Sonata G-dur op.10, cykl Sześciu Polonezów melancholijnych op.17 i Fantazja A-dur na temat ludowej rosyjskiej pieśni „Czym zasmuciłam Cię” i Krakowiak FXWM VII:30.

Sonata G-dur op. 10 powstała w 1807 r. nawiązuje swoją konstrukcją raczej do czteroczęściowych sonat L. van Beethovena z jego środkowego okresu twórczości, niż do dzieł W.A. Mozarta. Część I to Allegro sonatowe z wielokrotnie powtarzanym w różnych tonacjach drugim tematem, część II - Andante - ma najmniej ze wszystkich części formalny charakter osobistej wypowiedzi, część III to melodyjny Menuet z Triem, a część IV – Rondo, którego temat charakteryzuje się elegancją, wdziękiem i lekkością melodyki. Mozart zadedykował *Sonatę* uznawanemu za znawcę i miłośnika muzyki francuskiemu generałowi i dyplomacie hrabiemu Antoine-Francois Andreossy przybytemu z Francji do Wiednia w 1806 r. z powodu pełnienia reprezentacyjnych funkcji przy wprowadzaniu traktatów pokojowych. Utwór nie spełnił oczekiwań krytyków, którzy na łamach *Allgemeine musikalische Zeitung* ocenili nie tyle wartość samego dzieła, ile jego znaczenie w kontekście kontynuacji spuścizny twórczej sławnego ojca. Pierwszym wydawcą kompozycji był Johann Anton Andre z niemieckiego Offenbach nad Menem. Z czasem *Sonata* zyskała jednak uznanie i szacunek zarówno wykonawców, jak i recenzentów. Spośród trzech cykli polonezów melancholijnych skomponowanych przez Franza Xavera Mozarta na uwagę zasługuje **Sześć Polonezów melancholijnych op. 17**. Utwory te zyskały największą popularność za życia kompozytora. Po raz pierwszy opublikowane przez wydawnictwo Breitkopf&Haertel w 1815/16 r. już w 1819 r. miały pierwsze wznowienie. Impulsem do ich powstania był pobyt Franza Xavera Mozarta w majątku Sarki koło Bursztyna, gdzie dawał lekcje muzyki. Pierwsze trzy polonezy zostały napisane w 1812 r. Ich dedykacja, choć nie zapisana w autografie nut, była adresowana do hrabianki Julii Skarbek, uczennicy kompozytora. Cykl został ukończony we Lwowie w 1814 r. Charakterystyczna dla nich jest typowo polska nuta smutku i romantycznej zadumy połączonych z pewną dramaturgią samego rytmu poloneza. Polonezy melancholijne stanowią pomost między wcześniejszymi salonowymi utworami tanecznymi a późniejszymi dramatycznymi formami wielkich dzieł F. Chopina i są ważnym etapem w rozwoju tego gatunku. Ich powstanie było odpowiedzią na społeczne zapotrzebowanie i szczególnym rodzajem hołdu złożonego Polakom, wciąż wówczas walczącym o swoją niepodległość. Najbardziej charakterystycznym i inspirowanym elementami słowiańskiego folkloru dziełem kompozytora jest **Fantazja A-dur na temat ludowej rosyjskiej pieśni „Czym zasmuciłam Cię” i Krakowiak FXWM VII:30**, prawdopodobnie powstała w swej pierwszej wersji w 1815 r. Franz Xaver Mozart

dwukrotnie bez powodzenia oferował ją Gottfriedowi Christophowi Haertlowi do publikacji w 1815 i 1817 r. pod pierwotnym tytułem „Fantazja na fortepian na tematy rosyjskie i polskie”. Kompozytor nigdy nie włączył jej do katalogu swoich dzieł (stąd inne oznaczenie numeryczne), ale kilkakrotnie wykonywał publicznie podczas tournée koncertowego między czerwcem 1819 r. a majem 1820 r. w Warszawie, Kaliningradzie, Kopenhadze, Berlinie, Lipsku, Pradze i Wiedniu. Przy okazji koncertu w Berlinie 1 lutego 1820 r. zanotował w swoim dzienniku że „opracował wariacje”, które włączył do Fantazji. Poprawił tę wersję raz jeszcze latem 1820 r. aranżując je wtedy jako cykl wariacji na fortepian i orkiestrę. Pieśń - główny temat późniejszych wariacji, można znaleźć m.in. w opublikowanym w 1770 i 1774 r. popularnym aż do początków XX w. zbiorze rosyjskich pieśni Michaiła Czulkowa, a motyw krakowiaka - w zbiorze rosyjskich i polskich melodii ludowych Antona Wilhelma Florentina von Zuccalmaglio, „Slawische Balalaika” (K. Nottelmann, F.X. Mozart Complete Piano Works Volume I/II G.Henle Verlag 2011). Użycie ludowej formy wokalne jako tematu opracowanego wariacyjnie powoduje poszukiwanie interpretacji zgodnej ze śpiewnością melodyki, a nie klasycznym pojęciem dyscypliny czasu. Z drugiej strony akcentacja charakterystyczna dla krakowiaka zaburza stałą pulsację formy tanecznej, wpływając na jej agogiczny przebieg. Temat z wariacjami i *Krakowiaka* poprzedza introdukcja łącząca całość w formę fantazji. W swojej oryginalnej strukturze i przesłaniu *Fantazja* była także hołdem złożonym społeczności polskiej i rosyjskiej, wśród której kompozytor spędził większą część swojego życia, ale i nawiązaniem do twórczości fortepianowej ojca.

Utwory Franza Xavera Wolfganga jr. Mozarta, cenionego za życia pianisty i kompozytora, nie są dziś powszechnie znane i wykonywane. Nie był on twórcą dokonującym swym dziełem znacznego przewrotu w dziejach muzyki, a jedynie zapowiadającym nadejście nowej epoki czerpiącej tematykę i inspiracje z elementów ludowych i narodowych. Był jak osoba opowiadająca ciekawą i emocjonującą historię wielkiemu pisarzowi, który na jej kanwie pisze wiekopomne dzieło. Połączenie klasycznej elegancji i pianistycznej wirtuozerii z pierwiastkiem folkloru słowiańskiego, wnoszącego szczególnie rodzaj wrażliwości i uczuciowości wyrażanej w melodyce, stanowiło także inspirację lub wzorzec dla innych wybitnych romantycznych twórców, m. in. F. Chopina. Realizacja przeze mnie nagrań wybranych dzieł F.X. Mozarta na współczesnym fortepianie była podyktowana chęcią poznania i przybliżenia muzyki oraz osoby tego niesłusznie zapomnianego kompozytora, by pozostawić ocenę ich wartości indywidualnemu odbiorcy. Z mojego punktu widzenia praca badawcza i artystyczna nad wybranymi kompozycjami pozwoliła mi na poznanie nowego oblicza wykorzystania elementów słowiańskiego folkloru w twórczości pianisty - kompozytora urodzonego i wykształconego w innym miejscu i kulturze niż słowiańska.

Anna Liszewska